

І. С. Земелько

Полтавська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 28
(м. Полтава)

ПРАКТИКА ВПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАОСВІТИ. З ДОСВІДУ РОБОТИ ПОЛТАВСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ № 28

Ви вважаєте себе цифровими аборигенами чи цифровими мігрантами?

Відповідь зумовлюється вашим віком, посадою, іншими складовими, які зумовлюють поняття цифрової нерівності. Бурхливий розвиток техніки та інформаційних технологій вимагає адаптації до нових процесів в інформаційному суспільстві.

За свідченнями фахівців ЮНЕСКО, медіаосвіта-інструмент захисту від шкідливих ефектів і трендів медіа.

Навчити дітей добувати, класифікувати, аналізувати, використовувати інформацію, яку дають ЗМІ-один із напрямів реалізації медіаосвіти в Україні.

Орієнтуватися в інформації, захиститися від деструктивного впливу інформації неможливо без критичного мислення. Людина, яка критично мислить, приймає власне рішення, обґрунтовуючи саме цей вибір раціональністю, логічністю.

Актуальним напрямком для формування критичного мислення в навчально-виховному процесі є формування особистісної медіакультури. Ця складова навчально-виховного процесу передбачає формування навичок адекватного сприйняття, критичного аналізу різних видів інформації, вміння переосмислити її, здатність до створення власних медіапродуктів.

Колектив Полтавської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 28 з 2012 р. долучився до Всеукраїнського експерименту з упровадження медіаосвіти в навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів України, який проводять Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОНмолодьспорту України в партнерстві з Академією Української Преси (наказ МОНмолодьспорту України від 27.07.11 № 886). За цей час ми пройшли етапи від вивчення наукових та науково-практичних джерел із питань медіаосвіти до викладання курсу "Медіакультура", залучення учнів до конкурсів, підвищення рівня медіакультури вчителів, учнів, батьків.

Педагогічний колектив використовує різні форми медіаосвіти:

- інтегрована - забезпечується використанням медіа в межах уроків з предметів інваріантної складової, що робить процес більш технологічним і результативним;
- формалізована- у межах варіативної складової адаптовані до віку учнів 8-10 класів заняття курсу "Медіакультура", спрямовані на формування культури споживання медіа. Розвиток критичного мислення учнів;
- позашкільна- участь у конкурсах, медіафестивалях.

Окремо слід відзначити такий напрям роботи, як науково-дослідницька робота учнів в рамках роботи шкільного наукового товариства. Учні провели дослідження, результати яких представили на міському етапі конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт МАН. К. Кушнаревич в роботі "Медіаосвіта як складова формування особистості в умовах інформаційного суспільства" (керівник Земелько І.С.) провела дослідження яке: підтвердило суспільну думку про те, що ЗМІ мають і негативний вплив, тож актуальність даної проблеми є безперечною (81% респондентів визнають актуальність проблеми впливу ЗМІ на формування особистості); виявило пріоритет різних ЗМІ для учнів і вчителів (зокрема, інтернет для учнів дає 50% інформації, а для вчителів – 15%, а газети, відповідно, 4% і 23%); визначило такі впливи ЗМІ, як – маніпулювання користувачами – 68%, негативний вплив – 9% опитаних учнів основної школи. Автор у висновку відзначила: результатом медіаосвітнього процесу має стати сформована медіакультура особистості, основним показником якої є її медіа-компетентність, можливість за допомогою критичного мислення формувати медіаімунітет. Учениця Кобзарєва В. з керівником, шкільним психологом Лавровою І. А., в своїй роботі узагальнили свої досліджен-

ня “Вплив засобів масової інформації на процес формування особистості”.

Участь у всеукраїнському експерименті нашого закладу – це і навчання наших вчителів. Зокрема, І. Лаврова, І. Земелько отримали сертифікати учасників Всеукраїнського семінару-практикуму “Практична медіаосвіта” 17-18 лютого 2012; І. Земелько пройшла навчання на семінарі-практикумі “Як створити сучасну шкільну газету”, 22-23 листопада 2012р., м. Харків для медіапедагогів Харківської, Полтавської, Сумської та Луганської областей на базі КВНЗ “Харківська академія неперервної освіти”, участь у літній школі з медіа-освіти (9-14 серпня 2013 р., м. Зазим’є Київської області).

Учителі школи організували роботу учнів в рамках проекту “Школа сприяння здоров’ю”: медіакультура-складова здоров’я». В ході роботи учні дійшли висновку про важливість формування особистісної медіакультури як складової свідомого ставлення до власного здоров’я. Учні дослідили вікові норми взаємодії дитини з інформаційним простором, а представлені результати – просвітницька робота вже самих учнів.

За результатом конкурсу, організованого експертною радою АУП щодо підготовки серії типових уроків, у збірці “Практична медіаосвіта: авторські уроки” надруковано матеріали уроку “Інформаційне суспільство. Цифрова нерівність”, який підготувала І. Земелько.

На запрошення організаторів ГУО “Гимназія №1 г. Слободка” ми представили свої матеріали з досвіду роботи “Медіаосвіта в аспекті соціалізації” на конференцію “Педпоиск-2013”, Білорусь, 24-25 травня 2013 року.

Участь у II міжнародній науково-методичній конференції з медіаосвіти 31.10-01.11.2013 в м. Київ, проведеній Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, Міжнародним благодійним фондом АУП за участю більше 160 медіаосвітян з України, Вірменії, Фінляндії та Польщі, дала можливість збагатити свій досвід з медіа педагогіки. Старшокласники стали учасниками Всеукраїнської конференції “Стабільність і безпека гарантія майбутнього України” м. Комсомольск, 1-2.10.13. Тема конференції: “Медіапростір у системі шкільної освіти”. Під час конференції учні презентували досвід школи з питань медіаосвіти, відвідали майстер - класи, тренінгові заняття, медіа – квест. Залучаючи учнів до участі в конкурсах, сприяємо розвитку творчості на платформі отриманих на уроках знань. Зокрема, учні взяли участь в конкурсах медіатворів: конкурс відеороликів соціальної реклами “Не мовчи!; Всеукраїнський конкурс “Діти та медіа в Родині” для старшокласників експериментальних шкіл; Всеукраїнський конкурс “Діти і телебачення в родині”. В школі проведено в 2013-2014 н.р. масові заходи медіаосвітнього напрямку: обговорено питання на педраді “Участь Полтавської ЗШ №28 у Всеукраїнському експерименті із запровадження медіаосвіти”; виставка учнівських медіа робіт; інформування батьків на зборах; психологічна просвіта батьків “Вплив телебачення на психічну сферу життя людини”; психологічна просвіта учнів “Створення об’ємної та площинної мультиплікації”. Ознайомлення з історією медіа, маніпуляційними технологіями, аналіз медійних продуктів сприяє вихованню свідомого, компетентного і творчого споживача медіа, стимулює розвиток спеціальних знань, умінь, навичок у сфері медіа. Опитування по завершенню вивчення курсу свідчить про те, що учні починають більше аналізувати медійні продукти, адекватніше користуватися різноманітними медійними засобами, тобто намагаються критично мислити, розвиваючи особистісне, оціночне ставлення до продукції ЗМІ. Робота, яку проводить педколектив, допомагає учням (і вчителям, і батькам) адаптуватись в умовах інформаційного суспільства, формувати власну громадянську позицію, сприяє профілактиці формування медіа залежностей, маніпуляцій та інформаційного перевантаження. Як зазначила керівник експерименту Любов Найдьонова, заступник директора з наукової роботи Інституту соціальної та політичної психології НАПН України: “Діти не будуть медіаграмотними, поки не прийде нове покоління батьків, на яке ми зараз можемо впливати”. Розвиток медіакультури учнів, формування медіаграмотності всіх учасників навчально-виховного процесу – важливий, актуальний напрям роботи Полтавської загальноосвітньої школи № 28.